

לכל אדם יש סיפור

אחי נקבר מתחת לקיר. הוא חולץ, אבל ההתמודדות נמשכת

תשע שנים אחרי שאחיה נפצע בצוק איתן, נריה מור הקדישה את פרויקט הגמר שלה לפוסט-טראומה שלו, שטלטלה את כל המשפחה

תחיה ברק

"כשהמנחה שלי בפרויקט הגמר, בלימודים, במכללת אמונה, ביקשה ממני לספר על החיים האישיים שלי, כדי שנצא מזה לפרויקט גמר מדויק עבורי, לא חשבתי שאגע בפוסט-טראומה מהצבא שיש לאחי, אלי' נתן. אבל כשהתחלתי לדבר על חיי, זה הרבר הראשון שסיפרתי.

בחודש יולי לפני תשע שנים, בימים הראשונים נים למבצע "צוק איתן", אלנתן נכנס עם יחידת הצנחנים שבה שירת לחאן-יונס. הם הצמידו מטען לקיר חיצוני של בית והקיר קרס עליו. הוא נקבר מתחת להריסות כשרק היר שלו מבצבצת החוצה. פיננו את האבנים, חילצו אותו מההריסות ופיננו אותו במסוק לבית חולים. הוא היה בהכרה, דיבר עם ההורים שלנו שידעו שהוא בחיים ומיד אחרי אותה שיחה נכנס לניתוח ברגל. הוא נפצע גם בראש וביד והיה מאושפז במשך כמה חודשים.

אנחנו משפחה של שבעה ילדים, אני השישית. אמא שלי מורה ביסודי, לאבא שלי יש חברה לתשתיים ועבודות עפר. אחרי שסיימתי את הלימודים באולפנה בעפרה, עשיתי שירות לאומי בגן לחינוך מיוחד בשילה. אחרי הפציעה של אלנתן, הבית הפך למרכז חיי. אני צעירה בשש שנים, וכשהוא נפצע הדרכתי במחנה קיץ של בני עקיבא. אבא שלי התקשר להודיע

"אחי בקושי ישן בגלל הפלאשבקים, היה לו קשה בארוחות משפחתיות גדולות, כי זה הרבה אנשים ורעש, וגם במקומות סגורים כמו תא הלבשה בחנות בגדים"

לי והתחלתי לבכות. שתי שכנות שלנו ביישוב ששייכות לצוות צח", סיוע במצבי חירום, הגיעו למחנה לתמוך בי. כשחזרתי הביתה, פתחתי את הדלת לשקט מוחלט. שם נפל לי האסימון שמהו קורה. בית שתמיד שמח, רועש ומלא באנשים, הפך בבת אחת לשקט. כולם היו בבית החולים, צמודים לאחי.

כשאלנתן שוחרר מבית החולים התחילה המלחמה על החיים. לא רק של אחי, אלא של כולנו. בבית החולים ראינו רק את הפציעה הגופנית, וכשהוא חזר התחלנו להבין שהפציעה גם נפשית. לקח לנו זמן לזהות את זה, וכסופו של דבר גם הצבא הכיר בו כפוסט-

טראומטי. הוא סבל מפלאשבקים, המראות מהיום ההוא חזרו אליו. השינה שלו הפכה לטרופה. היו לילות שהוא כלל לא ישן. היה לו קשה בארוחות משפחתיות גדולות, כי זה הרבה אנשים ורעש וגם במקומות סגורים כמו תא הלבשה בחנות בגדים. אחותי אמרה פעם לאמא שלי 'אלנתן חוזר, אבל אח שלי לא חוזר בעצם'. עם הזמן, למדנו אותו. אנחנו, כמשפחה, הפכנו לדרוכים כמוהו. כשאנחנו מזהים שהוא צריך אותנו יותר אנחנו עוטפים אותו, ויש מצבים שלמדנו שצריך להרפות.

כשחילל נפצע, עם ישראל מביע סולידריות, מבקר ותומך. הרגשנו את זה כשאלנתן היה בבית החולים. אבל כשהוא חזר הביתה והתחילה התמודדות עם הפוסט טראומה שלו, הרגשנו שאנחנו לבד, לא כי לאנשים לא אכפת, אלא כי זה שקוף. אח שלי גדול וחזק. במהלך השנים הוא התחתן ויש לו ילד. הוא עובד עם אבא שלי ומי שלא קרוב אליו, לא יודע עם איזה קשיים הוא מתמודד.

כל השנים לא דיברתי על זה עם אף אחד, מתוך רצון לשמור על אחי. ואז, כשהבנתי שאני רוצה להעביר בפרויקט הגמר את החוויה שלנו כמשפחה ואת החוויה שלי כאחות של פצוע פוסט-טראומטי, אלנתן נתן את ברכתו.

"הפרויקט שלי נקרא 'כאן בונים', כי בית קרס על אלנתן, אבל גם הבית שלי נהרס והיה צריך לבנות אותו מחדש. עיצבתי שני משחקים: במשחק הראשון יש בסיס מתנדנד שתלוי מהתקרה. המטרה במשחק היא לבנות בית כשהבסיס מתנדנד לכל אורך המשחק. המשחק השני מורכב מקוביית אינסוף שעליה הדפסים שונים של בית. הקובייה נפתחת להרבה קוביות שלכאורה נראות אותו דבר, אבל אם מסתכלים היטב רואים שמוחבאות בין כל ההדפסים מילים בארום. 'כעס', 'חרד', 'אש' ומילים נוספות שמנסחות את התחושות שלי, כאחות. כמו שצריך להסתכל היטב כדי לשים לב לניואנסים שמשתנים אצל אחי, באותה תשומת לב צריך להסתכל על הקובייה ולחפש את מילות האזהרה. בחרתי למקם את המשחקים בקיר חצי הרוסיחצי בני בחלל התערוכה, כמו המצב שלנו".

שורה תחתונה: "אמנם הפרויקט נועד להוציא החוצה, בפעם הראשונה, את הסוד המשפחתי, אבל על הדרך הוא פתח שיח משפחתי חדש, סוג של טיפול בשביל כולנו. אלנתן אמר שהוא שמח שעכשיו הוא יודע לא רק מה הוא מרגיש, אלא גם מה אנחנו מרגישים". ■

בת 24 מהיישוב שילה. בוגרת לימודי הוראה ותקשורת חזותית במכללת "אמונה" (מבית תנועת "אמונה")

צילומים: אלבוס פרטי

עם אחיה, אלנתן מור. "הוא חזק, מי שלא קרוב אליו לא יודעת עם מה הוא מתמודד"

צילום: דניאל חנוך

חלק מעבודת הגמר: קוביית אינסוף שבתוכה מסתתרות מילות אזהרה